

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้ตัวแบบที่เป็นหุ่นมือ ตัวแบบที่เป็นแถบเสียงนิทาน และการสอนแบบ-ปฏิบัติ เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

5.2 สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่ศึกษาจากตัวแบบที่เป็นหุ่นมือ ตัวแบบที่เป็นแถบเสียงนิทาน และการสอนแบบปฏิบัติ มีพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต แตกต่างกัน

5.3 การดำเนินการวิจัย

5.3.1 ประชากรที่เป็นเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ เป็นประชากรนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

5.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 109 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 32 คน กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 39 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 38 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการตามลำดับ ดังนี้

1) เลือกโรงเรียนแบบเฉพาะเจาะจง คือโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- (1) เป็นโรงเรียนในเขตเทศบาลจังหวัดขอนแก่น
- (2) เป็นโรงเรียนเทศบาลขนาดใหญ่
- (3) เป็นโรงเรียนนำร่องในการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

2) ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มกลุ่มอย่างง่าย (Simple Cluster Sampling) เพื่อเลือกว่ากลุ่มใดเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มใดเป็นกลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มใดเป็นกลุ่มควบคุม โดย

กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการทดลองโดยการใช้นิทานการทดลองที่ใช้ตัวแบบที่เป็นหุ่นมือ

กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการทดลองโดยการใช้นิทานการสอนที่ใช้ตัวแบบที่เป็นแถบเสียงนิทาน

กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนแบบปกติ

3) ทำการวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยแบบวัดการให้-
เหตุผลเชิงจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ชั้นที่ 1-4
จำนวน 12 ข้อ วัดนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก

4) การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยทำการทดลองด้วยตนเองทั้ง 3 กลุ่มในเนื้อหาเดียวกัน
และระยะเวลาในการทดลองเท่ากัน โดยทำการทดลอง ดังนี้

- กลุ่มทดลองที่ 1 ดำเนินการทดลองตามแผนการทดลอง โดยใช้ตัวแบบ
ที่เป็นหุ่นเชิดมือ
- กลุ่มทดลองที่ 2 ดำเนินการทดลองตามแผนการทดลอง โดยใช้ตัวแบบ
ที่เป็นแถบเสียงนิทาน
- กลุ่มควบคุม ดำเนินการทดลองตามแผนการทดลอง โดยใช้การสอนแบบ-
ปกติ

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย

1. แผนการทดลองสอนจริยธรรมโดยใช้ตัวแบบซึ่งเป็นหุ่นเชิด จำนวน 8 แผนการ-
ทดลอง ได้แก่
 - แผนการทดลองที่ 1 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง โดยใช้หุ่นเชิดมือ เรื่อง "มะเหมี่ยว
เด็กดี"
 - แผนการทดลองที่ 2 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคล โดยใช้หุ่นมือ เรื่อง "โกหก 2,000
บาท"
 - แผนการทดลองที่ 3 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ โดยใช้หุ่นมือ เรื่อง "รางวัลของหนูใจ"
 - แผนการทดลองที่ 4 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหมู่คณะ สังคม และประเทศชาติ โดยใช้หุ่นมือ
เรื่อง "เด็กเลี้ยงแกะ"
 - แผนการทดลองที่ 5 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง โดยใช้หุ่นมือ เรื่อง "ตุ๊กตักลับใจ"
 - แผนการทดลองที่ 6 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคล โดยใช้หุ่นมือ เรื่อง "เสกมะม่วง"
 - แผนการทดลองที่ 7 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ โดยใช้หุ่นมือ เรื่อง "แม่ค้าแดงโม"
 - แผนการทดลองที่ 8 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหมู่คณะ สังคม และประเทศชาติ โดยใช้หุ่นมือ
เรื่อง "ต้มไปโรงเรียน"

2. แผนการทดลองสอนจริยธรรมโดยใช้ตัวแบบซึ่งเป็นแถบเสียงนิทาน จำนวน 8 แผนการทดลอง ได้แก่

แผนการทดลองที่ 1 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง โดยใช้แถบเสียงนิทาน เรื่อง "มะเหมี่ยวเด็กดี"

แผนการทดลองที่ 2 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคล โดยใช้แถบเสียงนิทาน เรื่อง "โกหก 2,000 บาท"

แผนการทดลองที่ 3 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ โดยใช้แถบเสียงนิทาน เรื่อง "รางวัลของหนูนิด"

แผนการทดลองที่ 4 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหมู่คณะ สังคม และประเทศชาติ โดยใช้แถบเสียงนิทาน เรื่อง "เด็กเลี้ยงแกะ"

แผนการทดลองที่ 5 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง โดยใช้แถบเสียงนิทาน เรื่อง "ตุ๊กตักลับใจ"

แผนการทดลองที่ 6 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคล โดยใช้แถบเสียงนิทาน เรื่อง "เสกมะม่วง"

แผนการทดลองที่ 7 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ โดยใช้แถบเสียงนิทาน เรื่อง "แม่ค้าแดงโม"

แผนการทดลองที่ 8 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหมู่คณะ สังคม และประเทศชาติ โดยใช้แถบเสียงนิทาน เรื่อง "ต้มโปโรเรียน"

3. แผนการทดลองจริยธรรมแบบปกติ จำนวน 8 แผนการทดลอง

แผนการทดลองที่ 1 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง

แผนการทดลองที่ 2 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคล

แผนการทดลองที่ 3 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่

แผนการทดลองที่ 4 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหมู่คณะ สังคม และประเทศชาติ

แผนการทดลองที่ 5 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง

แผนการทดลองที่ 6 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคล

แผนการทดลองที่ 7 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่

แผนการทดลองที่ 8 ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหมู่คณะ สังคม และประเทศชาติ

4. แบบทดสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 12 ข้อ

5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียม แผนการทดลอง แบบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์-สุจริต จัดทำ จัดหาหุ่นและดำเนินการบันทึกเสียงประกอบการแสดงหุ่น และดำเนินการบันทึกแถบเสียงนิทานเพื่อใช้ในการทดลอง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลหนองแขวง เพื่อขออนุญาตดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

3. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก เพื่อขออนุญาตดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตามวัน เวลาที่ผู้วิจัยได้ขออนุญาตไว้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1) ทำการวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนทั้ง

3 กลุ่ม ก่อนทำการทดลอง ด้วยแบบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต

4.2) ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยทำการทดลองด้วยตนเองทั้ง 3 กลุ่ม

4.3) ทำการวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนทั้ง

3 กลุ่ม หลังทำการทดลอง ด้วยแบบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต

5. นำคำตอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences - SPSS/PC⁺) และในส่วนของการทดสอบสมมติฐานจะทดสอบที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์-สุจริตที่ได้จากการทดสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของกลุ่มทดลองที่ใช้ตัวแบบที่เป็นหุ่นมือ กลุ่มทดลองที่ใช้ตัวแบบที่เป็นแถบเสียงนิทาน และกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนแบบปกติ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of

Covariance : ANCOVA) แล้วทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

5.7 สรุปผลการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยใช้ตัวแบบที่เป็นหุ่นมือ ตัวแบบที่เป็นแถบเสียงนิทาน และการสอนแบบปกติ มีพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า การใช้ตัวแบบที่เป็นหุ่นมือ การใช้ตัวแบบที่เป็นแถบเสียงนิทาน แตกต่างกับการสอนแบบปกติ ส่วนการใช้ตัวแบบที่เป็นหุ่นมือกับการใช้ตัวแบบที่เป็นแถบเสียงนิทาน ไม่แตกต่างกัน

5.8 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตและได้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนผู้ที่สนใจที่จะทำการวิจัยในลักษณะนี้ ดังต่อไปนี้

5.8.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาและส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีโอกาสศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการใช้หุ่นมือ การจัดทำแถบเสียงนิทาน และวิธีการนำเสนอตามความถนัดของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการสอนใหม่ ๆ ในการสอนจริยธรรมด้านอื่น ๆ ให้แก่นักเรียน เพราะจริยธรรมเป็นเรื่องของนามธรรมยากที่จะสอนให้เข้าใจได้อย่างซาบซึ้ง จึงควรมีเทคนิคและสื่อการเรียนที่จะเป็นเครื่องเร้าให้เด็กเกิดความสนใจ อยากเรียน อยากรู้ อยากเห็น และใครที่จะปฏิบัติตาม เพื่อจะทำให้ให้นักเรียนมีจริยธรรมที่ดีงาม ซึ่งจะเป็นผลดีทั้งต่อตนเอง ต่อสังคม ตลอดจนประเทศชาติต่อไปในอนาคต

2) การสอนจริยธรรมโดยใช้ตัวแบบที่เป็นหุ่นมือ ควรมีกิจกรรมเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วย เช่น การให้นักเรียนทดลองเช็ดหุ่นมือหลังจากดูหุ่นมือ เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมมีความสนุกสนานเพลิดเพลินยิ่งขึ้น และยังเป็นการสรุปทบทวนข้อคิด คติสอนใจ ที่ได้จากการดูหุ่นมืออีกครั้งเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ครูผู้สอนสามารถสังเกตและประเมินผลนักเรียนได้ดีและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

3) บทละครในการพากย์หุ่นมือและแถบเสียงนิทาน ครูต้องพยายามใช้ภาษาง่าย ๆ และต้องใช้คำพูดที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาควรมีระยะเวลานานพอที่ครูผู้สอนสามารถสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างทั่วถึง และสามารถปลูกฝังให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

4) ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญในการประยุกต์วิธีสอนจริยธรรมและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งบางครั้งจำเป็นต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ หลายวิธีประกอบกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน ตามสภาพแวดล้อมและลักษณะเฉพาะของผู้เรียน

5) การวัดผล ประเมินผล ตลอดจนการติดตามผลการเรียนการสอนจริยธรรม ครูผู้สอนต้องรู้จักสร้างเครื่องมือ และเทคนิควิธีที่เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อจะได้ทราบพัฒนาการทางจริยธรรมและความบกพร่องทางจริยธรรมของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน และยังสามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้นักเรียนได้ทราบสถานะของตน และทำให้เกิดการปรับปรุงตนเองจนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ ในการติดตามผลการเรียนครูควรทำแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน การให้นักเรียนประเมินตนเองหรือให้เพื่อนประเมิน และแบบวัดที่ใช้วัดนั้น ไม่ควรวัดความจำมากเกินไป หากแต่ควรให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์เหตุการณ์ แยกแยะ และให้เหตุผลได้ด้วย

5.8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรวิจัยเพื่อศึกษาผลของการใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การใช้เพลง การใช้บทบาทสมมติ

2) ควรวิจัยเพื่อศึกษาผลของการเสริมแรงในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีการที่ดีและเหมาะสมในการเสริมสร้างพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียน

3) ควรวิจัยเพื่อศึกษาผลของการใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้เพื่อให้ได้วิธีการที่ดีและเหมาะสมในการเสริมสร้างพัฒนาการทางจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก เพราะเด็กเปรียบเสมือน "ไม้อ่อนที่ดัดง่าย" หากมีวิธีการปลูกฝังจริยธรรมที่ดีให้เด็กตั้งแต่วัยเยาว์ก็จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อมนุษยชาติ สังคม ตลอดจนประเทศชาติต่อไปในอนาคต